

Nr 85.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa försäljningar från häradsallmänningar; given Stockholms slott den 24 februari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt i punkterna 1:o och 2:o.

GUSTAF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQUIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Linders anför.

1:o.

Östkinds häradsallmänning Kolmården nr 1 i Kvarsebo socken av Östergötlands län upptages i gällande jordebok för nämnda socken bland jordlägenheter av krononatur under allmän disposition.

Hos Kungl. Maj:t har fiskaren Lars Fredrik Eriksson anhållit att få med äganderätt förvärva av honom arrenderade lägenheten Bärings-
torp eller Sjöstugan å berörda häradsallmänning.

[1.]
Östkinds
härads-
allmänning
Kolmården
nr 1.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 75 häft. (Nr 85.)

Lägenheten omfattar enligt en ansökningshandlingarna bifogad, av distriktslantmätaren B. E. Forssell år 1920 upprättad karta en ytvidd av 0.497 hektar och är belägen å Bråvikens norra strand, omkring 0.5 mil öster om Kvarsebo kyrka. Lägenheten har av sökandens släkt innehafts, enligt uppgift, sedan mer än 100 år; å densamma befintliga åbyggnader tillhöra sökanden.

Enligt vad av handlingarna framgår hade nyttjanderätten till lägenheten upplåtits t. o. m. år 1926 åt Kvarsebo kommun, som haft för avsikt att å lägenheten uppföra en mindre fattigstuga eller skola. Efter framställning av Eriksson överlät emellertid kommunen år 1897 för då återstående arrendetid nyttjanderätten till Eriksson. Med anledning av nu ifrågavarande ansökning har Kvarsebo kommun enligt protokoll vid kommunalstämma den 13 december 1918 förklarat, att kommunen — under förutsättning att allmäningsstyrelsen godkände kontraktets uppsägning — avstode från all nyttjanderätt till lägenheten ifråga, varjämte stämman tillstyrkte, att sökanden måtte för framtiden bliva tryggad vid sitt å lägenheten uppförda hem. Vidare har vid kyrkostämma den 27 oktober 1921 Kvarsebo församling av sagt sig all besittnings- och nyttjanderätt till lägenheten.

Styrelsen för häradsallmanningen har beslutat bifalla ansökningen under förutsättning att sökanden erlade, förutom samtliga kostnader för lägenhetens utbrytande m. m., en köpesumma av 300 kronor. Samma beslut har fattats vid sammanträde med ombud från kommunerna inom Östkind's härad.

Domänstyrelsen jämte vederbörande skogsstatstjänstemän hava i avgivna utlåtanden tillstyrkt ansökningen.

Kammarkollegium har i ärendet infordrat yttrande av vederbörande landsfiskal och länsstyrelsen i Ostergötlands län, vilka myndigheter jämväl tillstyrka bifall till ansökningen.

För egen del hemställer kollegium, att såsom villkor för försäljning måtte stadgas, att köpeskillingen skall användas till betalning av för allmäningsdelägarnas räkning inköpt skogsmark eller till ytterligare inköp av sådan mark, samt att den mark, som sålunda förvärvas eller kan komma att förvärvas, erhåller allmänings natur och sammanföres under gemensam hushållning med allmanningen.

Departements-
chefen.

Jag anser mig även kunna förorda bifall till ansökningen.

Med hänsyn till bestämmelserna i förordningen den 26 januari 1894 (nr 17) angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket lärer tillstånd till områdets försäljning icke kunna lämnas utan riksdagens

hörande. Jag vill erinra om liknande propositioner, exempelvis nr 249 vid 1918 års riksdag angående ifrågavarande häradsallmänning och nr 309 vid 1920 års riksdag angående Seminghundra häradsallmänning.

I avseende å villkoren för försäljningen biträder jag kammarkollegii förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheten Baringstorp eller Sjöstugan om 0.497 hektar må från Östkind's häradsallmänning Kolmården nr 1 i Kvarsebo socken av Östergötlands län av allmäningsdelägarna försälas till fiskaren Lars Fredrik Eriksson för en köpeskilling av 300 kronor under villkor:

att köpeskillingen användes till betalning av för allmäningsdelägarnas räkning inköpt skogsmark eller till ytterligare inköp av sådan mark; samt

att den mark, som sålunda förvärvats eller kan komma att förvärvas, erhåller allmänings natur och sammanföres under gemensam hushållning med ovan nämnda allmänning.

2:o.

Delägarna i Kinda häradsallmänning av Östergötlands län hava å extra sammanträde den 6 december 1917 beslutat att kostnadsfritt upplåta mark samt anslå ett belopp av 15,000 kronor för anläggning av allmän väg från Dansbo i Västra Eneby socken till Grythult i Tjärstads socken under förutsättning, att beloppet finge tagas av försäljningsmedlen för en delägarna tillhörig, till försäljning ifrågasatt kvarn och såg med tillhörande utmål, belägen å delägarna jämväl tillhöriga fastigheten $\frac{12}{100}$ mantal Tåvelstad, kallad Jonsbo, i Tjärstads socken. Beslut om berörda försäljning har fattats å extra sammanträde den 10 december 1917 samt köpekontrakt upprättats den 20 samma månad, enligt vilket allmäningsstyrelsen till Esbjörn Pontin försålt dels för en köpeskilling av 17,000 kronor ett jordområde om 0.16 hektar av nämnda hemmansdel med därå befintlig kvarn och såg samt till hemmansdelen hörande vattenfall och vattenverk i Hallstaån, dels ock för en köpeskilling av 100 kronor till sågplan ett område om 0.5 hektar av hemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Grythult nr 1 i samma socken.

[2.]
Kinda härads-
allmänning.

Under förmälan om dessa beslut har ordföranden i allmänings-

styrelsen hos Kungl. Maj:t i skrivelse den 18 oktober 1918 anhållit om fastställelse av besluten.

Länsstyrelsen i Östergötlands län samt domänstyrelsen, efter hörande av vederbörande skogsstatstjänstemän och domänfiskal, hava i avgivna utlåtanden den 20 november 1918 och den 15 januari 1919 tillstyrkt bifall till framställningen.

Kammarkollegium har i utlåtande den 20 september 1921 anfört i huvudsak följande.

På därom av styrelsen för Kinda häradsallmänning gjord framställning medgavs genom Kungl. Maj:ts brev den 7 april 1893, att å häradets allmänning Gaddstigen avverkning och försäljning på en gång finge ske av 10,321 skadade och övermogna timmerträd under villkor, bland andra, att försäljningsmedlen, efter avdrag av vissa kostnader, skulle användas till inköp av huvudsakligast skogsmark att tilläggas och införlivas med allmänningen, samt att beslut om inköp skulle underställas Kungl. Maj:ts befallningshavandes prövning. Sedan allmänningsstyrelsen anmält, att behållningen av den i överensstämmelse med ovannämnda brev skedda virkesförsäljningen använts till inköp av bland annat nu ifrågavarande $\frac{1}{8}$ mantal Grythult nr 1, medgav Kungl. Maj:t enligt brev den 13 oktober 1899 med anledning av gjord framställning vidare, att övermogen ståndsskog å viss del av ovannämnda häradsallmänning finge på en gång avverkas och försäljas under enahanda villkor som de genom 1893 års brev bestämda. Med stöd av 1899 års brev godkände länsstyrelsen den 23 mars 1901 det av allmänningsstyrelsen enligt köpekontrakt den 18 februari 1901 för en köpeskilling av 16,050 kronor verkställda inköpet av ifrågavarande $\frac{12}{100}$ mantal Tävelstad. De till försäljning nu ifrågasatta områdena hade sålunda erhållit häradsallmännings natur.

Då ifrågavarande försäljning syntes vara till fördel för allmänningen och det vidare torde få anses utrett, att den ifrågasatta väganläggningen skulle lända allmänningen till avsevärt gagn och höja allmänningens värde syntes det kammarkollegium icke vara något att erinra vare sig emot försäljningen eller upplåtelse avgiftsfritt av mark från häradsallmänningen och ett anslag av ett belopp å intill 15,000 kronor av de för försäljningen inflytande medlen till väganläggningen i fråga. Återstoden av dessa medel torde böra användas till betalning av skogsmark, som för allmänningsdelägarnas räkning inköpts, eller till ytterligare inköp av sådan mark. Den mark, som sålunda förvärvats eller kunde komma att förvärvas, syntes böra erhålla allmännings natur och sammanföras under en hushållning med häradsallmänningen.

*Departements-
chefen.*

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna och på av kammarkollegiet föreslagna villkor anser jag mig kunna förorda bifall till framställningen.

Med hänsyn till bestämmelserna i förordningen den 26 januari 1894 (nr 17) angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket lärer liksom förut skett vid områdesförsäljningar från häradsallmänningar riksdagens medgivande till försäljningen böra inhämtas.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

godkänna den genom här ovan omförmälda köpekontrakt den 20 december 1917 skedda försäljningen av såväl ett $\frac{12}{100}$ mantal Tävelstad nr 1, kallat Jonsbo, i Tjärstads socken tillhörigt jordområde om 0.16 hektar med därå befintlig kvarn och såg samt till hemmansdelen hörande vattenrätt i Hallstaån som ock ett område om 0.5 hektar av hemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Grythult nr 1 i samma socken under villkor

att, sedan av försäljningsmedlen använts intill 15,000 kronor till bidrag för anläggning av allmän väg från Dansbo i Västra Eneby socken till Grythult i Tjärstads socken, återstoden skall användas till betalning av för allmäningsdelägarnas räkning inköpt skogsmark eller till ytterligare inköp av sådan mark, samt

att den mark, som sålunda förvärvats eller kan komma att förvärvas, erhåller allmännings natur och sammanföres under gemensam hushållning med häradsallmänningen.

Statsrådets övriga ledamöter instämma i vad departementschefen hemställt uti de under 1:0—2:0 här ovan antecknade ärenden.

Hans Maj:t Konungen behagar härtill lämna bifall samt förordnar, att proposition i dessa ämnen skall med den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.